

ОСОБЛИВОСТІ ОБСТЕЖЕННЯ БУДІВЕЛЬ, ПОШКОДЖЕНИХ ВНАСЛІДОК ВІЙСЬКОВИХ ДІЙ

Ірина РУДЕШКО, старший викладач

Яна САНДИГА, студентка факультету пожежної безпеки

Черкаський інститут пожежної безпеки імені Героїв Чорнобиля НУЦЗ України

Внаслідок збройної агресії російської федерації в Україні пошкоджено та зруйновано тисячі житлових будинків, шкіл, лікарень, об'єктів критичної інфраструктури.

З огляду на це в Україні триває процес з обстеження вищевказаних будівель і споруд для визначення можливості їх подальшої експлуатації, виконання відновлювальних робіт або демонтажу.

Кабінет Міністрів України Постановою від 19 квітня 2022 р. № 473 затвердив «Порядок виконання невідкладних робіт щодо ліквідації наслідків збройної агресії Російської Федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд».

Дія цього документу поширюється як на житлові будинки, так і на об'єкти критичної інфраструктури.

Документ визначає механізм оперативного реагування виконавчих органів сільських, селищних, міських рад, військових адміністрацій, центральних органів виконавчої влади, органів управління та сил цивільного захисту, спрямований на ліквідацію наслідків збройної агресії російської федерації, пов'язаних із пошкодженням будівель та споруд, на територіях, на яких відсутні або завершено активні фази бойових дій.

Терміни у документі застосовуються у такому значенні:

- невідкладні роботи щодо ліквідації наслідків збройної агресії російської федерації, що пов'язані із пошкодженням будівель та споруд - комплекс першочергових організаційно-технічних робіт і заходів, що спрямовані на ліквідацію небезпечних наслідків збройної агресії російської федерації, які пов'язані із пошкодженням будівель та споруд, запобігання загибелі людей, зменшення обсягів можливих матеріальних втрат;

- пошкодження будівель та споруд - порушення цілісності будівель та споруд, об'єктів незавершеного будівництва внаслідок позапроектних впливів, зумовлених бойовими діями, у тому числі потрапляння засобів ураження, вибухів, пожеж тощо.

Невідкладні роботи здійснюються з метою ліквідації небезпечних наслідків збройної агресії російської федерації, що пов'язані із пошкодженням будівель і споруд, об'єктів незавершеного будівництва, запобігання загибелі людей, зменшення обсягів можливих матеріальних втрат.

До проведення попередніх візуальних оглядів пошкоджених об'єктів та розроблення плану робіт можуть залучатися фахівці з обстеження, фахівці підрозділів ДСНС, Національної поліції (за згодою), а також за необхідності - підрозділів Збройних Сил та СБУ.

Обстеження пошкоджених об'єктів здійснюється за рішенням уповноважених органів шляхом комісійного обстеження, та технічного обстеження, що проводиться відповідно до затвердженого плану робіт.

Роботи з обстеження пошкоджених об'єктів виконуються на територіях, на яких відсутні або завершено активні фази бойових дій, після здійснення комплексу заходів щодо:

- оперативного реагування на випадки виявлення вибухонебезпечних предметів, проведення обстеження (розмінування) та виконання піротехнічних робіт, пов'язаних із знешкодженням виявлених вибухонебезпечних предметів із залученням підрозділів ДСНС, Національної поліції, а також за необхідності - підрозділів Збройних Сил та СБУ;

- виконання робіт з первинного демонтажу частин об'єктів або його окремих конструктивних елементів (у разі потреби) з метою забезпечення доступу до пошкоджених

об'єктів сил цивільного захисту для проведення аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт;

- виконання робіт з пошуку постраждалих та загиблих фахівцями ДСНС із залученням комунальних служб та формувань і спеціалізованих служб цивільного захисту, транспортування тіл (останків) загиблих;

- здійснення оперативно-слідчих дій правоохоронними органами у рамках кримінальних проваджень.

Зазначено, що обстеження мають проводити виконавці робіт, які пройшли відповідну професійну атестацію та отримали кваліфікаційні сертифікати на право виконання робіт, зокрема:

- технічне обстеження будівель і споруд;
- інженерно-будівельне проектування у частині забезпечення механічного опору та стійкості з кваліфікаційним рівнем «провідний» або «І категорія»;
- експертиза проектної документації у частині забезпечення механічного опору та стійкості», з кваліфікаційним рівнем «провідний» або «І категорія»;
- інженер-консультант (будівництво) з кваліфікаційним рівнем «провідний» або «І категорія».

Вирішується питання щодо порядку заходів для визначення можливості подальшої експлуатації таких будівель і споруд, виконання відновлювальних робіт або їх ліквідації (демонтажу).

Найголовніше, що обстеження зруйнованих та пошкоджених будівель і споруд потрібно проводити тільки після розмінування, аварійно-рятувальних та інших невідкладних робіт.

На підставі рішення регіональної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки і надзвичайних ситуацій уповноважений орган:

- затверджує переліки потенційно аварійно небезпечних об'єктів, які потребують невідкладних робіт щодо часткового демонтажу окремих частин та/або конструкцій та аварійно небезпечних об'єктів, які підлягають демонтажу, ліквідації, визначає черговість та строки виконання робіт з демонтажу;

- організовує виконання робіт з демонтажу відповідно до Порядку виконання робіт з демонтажу об'єктів, пошкоджених або зруйнованих внаслідок надзвичайних ситуацій, воєнних дій або терористичних актів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19 квітня 2022 р. № 474;

- організовує роботи щодо збирання, попереднього сортування та відокремлення небезпечних відходів (у разі можливості), транспортування та тимчасового зберігання відходів, що утворилися внаслідок виконання робіт з демонтажу, відповідно до Порядку поводження з відходами, що утворились у зв'язку з пошкодженням (руйнуванням) будівель та споруд внаслідок бойових дій, терористичних актів, диверсій або проведенням робіт з ліквідації їх наслідків, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 27 вересня 2022 р. № 1073.

Відновлення пошкоджених об'єктів шляхом будівництва (капітального ремонту, реконструкції) здійснюється власником, уповноваженим органом чи іншим замовником будівництва на підставі звіту технічного обстеження відповідно розробленої та затвердженої в установленому законодавством порядку проектної документації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Методика обстеження будівель та споруд пошкоджених внаслідок надзвичайних ситуацій, бойових дій та терористичних актів. Наказ Міністерства розвитку громад та територій України 28.04.2022 року №65. – 38 с.